

ikke beskylde Rigsdagen for, at dette er skeet, fordi den hensynsløst har forsvaret den.

Monrad: Den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, fraraadede os at vedtage Lovforslaget, idet han søgte ved en Bignelse at oplyse os om vor Stilling. Han sammenlignede nemlig vor Beslutning, at ville gaae ind paa Fællesforsætningen, med den Mands Stilling, der besluttede for sig og sine Brødre at opføre en Bygning paa en tildeels ulovlig Grund. Men, tillader jeg mig at spørge, naar det nu stod i denne Mands Magt selv at gjøre det Ulovlige til lovtigt, naar det stod til ham, ved at give sit Samtykke; at fjerne de Hindringer, der fra Lovens Side kunde reises, vilde det da ikke være en meget svag Kjærlighed, denne Mand havde til sine Brødre, dersom han saa ikke forenede sig med dem? Jeg maa tilstaae, at den fremkomne Modstand mod det foreliggende Forslag er mig noget uforklarlig. Jeg forstaaer ikke, hvorledes en Modstand, der udtrykker sig i almindelige Talemaader kan være et Svar, naar det gjælder om med Hensyn til Enkeltighederne at sætte noget Andet igjennem. Mig forekommer en Modstand, som kun lægges for Dagen i saadanne almindelige Talemaader, aldeles magtesløs. Den er kun stærk, saalænge den bevæger sig i almindelige Sætninger; saasnart den derimod skulde formulere sig til bestemte Forslag til Forandringer, da vil dens Afmagt træde klart frem, da vil det vise sig, hvor særdeles svag den er. Hvorfor have ikke de, der saa stærkt raabe paa, at det er noget aldeles Ufornuftigt, vi her gaae ind paa, grebet Leiligheden til at give os noget mere Fornuftigt? Hvorfor have de været saa forbeholdne med deres Visdom og kun ladet den træde frem for at omstyrte, hvad vi ønske at opbygge? Det er en daarlige Maade at fremme et saa stort og vigtigt Anliggende paa, at staae om sig med høitavende Ord. Kom med et Forslag, der gaaer i det Enkelte og søg derved at fremme Fællesforsætningen! Det er et Vidnesbyrd om, at man er sig sin Afmagt bevidst, at man ikke kan sætte noget Andet istedetfor det, man vil rive om; det er et Vidnesbyrd derom, at man ikke gjør noget Forsøg i

saar Henseende. [Jeg maa tilstaae, at det er mig umuligt at forstaae alle de Betænklichkeiten, som ere blevne fremsatte af den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 4de Valgfreds (Grundtvig). Jeg troer, at den Opbyggelse, han troer at have gjort, ikke er nogen virkelig Opbyggelse; jeg troer, at det ikke er noget virkeligt Land, han har opdaget, men kun et Phantasieland. Det er ogsaa underligt, at den ærede Rigsdagsmand ved 2den Behandling ikke endnu havde gjort denne Opbyggelse. Måttet han dvælede ved Slutningen af § 2, var det dog først, da Sagen kom til 3die Behandling, at alle disse Færet dukkede op for ham. For mig staaer det, som om den ærede Rigsdagsmand troede, at det Lovforslag, vi nu behandle, var hele Grundloven, som om han ikke havde indseet, at det kun er en Indskrænkning i Grundloven; for mig staaer det, som om han troede, at nu gik hele Grundloven bort, og at nu var der Tale om en heel ny Grundlov, som nu skulde være gjældende. Var denne Forudsætning rigtig, da vilde vistnok ikke saa af hans Erindringer være velbegrundede. Men saaledes forholder det sig ikke i Virkeligheden. Jeg vil især gjerne indrømme, at intet Angreb er saa urimeligt, ingen Fortolkning saa blottet for Forstand, at man jo kan tænke sig den brugt af dem, der i Besiddelse af Magten ønske at sætte deres Mening igjennem. Jeg havde saaledes aldrig troet, at man virkelig kunde komme til at fortolke Forbeholdet i Grundloven paa den Maade, som skeet er; men jeg troer tillige, at, hvorledes man end værger sig, og hvorledes man end søger at undgaae at borttage enhver Leilighed til at omgaae Lovens sande Mening, vil den ulovlige Billie, der har Magten, dog bestandigt kunne finde Paaskud. Ja, det er utroligt, hvilke Paaskud den ulovlige Billie, der har Magten, kan finde. Man kan see det, naar man lægger Mærke til, hvad der tidt i Historien har givet Anledning til Krige mellem Nationerne indbyrdes og til indbyrdes Spænding og Rivning mellem Regjering, og Folk. Jeg vil derfor paa ingen Maade sige, at ikke en saadan ulovlig Billie, der havde Magten, jo kunde falde